

Чемич О. М., Свириденко Д. Ю. Епідеміологічні та етіологічні аспекти гатроінтестинальної форми сальмонельозу. Сучасні діагностичні, лікувальні і профілактичні технології у практиці інфекціоніста. Всеукраїнська науково-практична конференція і пленум ГО «Всеукраїнська асоціація інфекціоністів», м. Чернівці. 2018. С. 118-120

О. М. Чемич, Д. Ю. Свириденко

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ТА ЕТІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГАТРОІНТЕСТИНАЛЬНОЇ ФОРМИ САЛЬМОНЕЛЬОЗУ

Сумський державний університет, м. Суми

Актуальність. Високий рівень захворюваності на сальмонельоз в Україні та стабільність цього показника протягом останнього десятиріччя говорять про відсутність змін у соціально-економічних та лікувально-профілактичних сферах. В Україні рівень захворюваності на 100 тис. населення складає 20,91 випадок на рік. *S. enterica* залишається грізною проблемою охорони здоров'я, призводячи до 1 млн. 200 тисяч випадків захворювання, та 400 смертей на рік у США.

Мета роботи. Встановити основні епідеміологічні та етіологічні особливості сучасної гастроінтестинальної форми сальмонельозу.

Матеріали і методи. Обстежено 189 хворий, госпіталізованих у Сумську обласну інфекційну клінічну лікарню імені З. Й. Красовицького, середній вік яких склав $(43,23 \pm 1,22)$ року. Було 123 чоловіків і 66 жінок. Пацієнти госпіталізовані на $(2,26 \pm 0,08)$ день від початку захворювання.

Усі особи мали середньотяжкий перебіг захворювання. Хворим здійснювали загально-клінічні обстеження.

Результати дослідження та обговорення. Переважна кількість випадків була спричинена *S. enteritidis* (140; 74 %) і лише у третьої частини хворих (49; 26 %) збудником була *S. typhimurium* ($p < 0,01$).

У більшості випадків хворі на сальмонельоз пов'язували свою недугу з декількома ймовірними факторами передачі. Найбільш поширені – це яйця

птиці, молокопродукти (переважали у чоловіків 47,97 %; 30,89 %; жінки – 28,79 %; 27,27 %, відповідно; $p < 0,05$), овочі та м'ясо (21,14 %; 13,01 % – чоловіки; 19,70 %, 15,15 % - жінки відповідно), рибопродукти (переважали у жінок 19,70 %, чоловіки – 13,82 %; $p < 0,05$). На ковбаси, як фактор передавання вказували 11,38 % чоловіків і 10,61 % жінок. Найрідше фактором передавання були страви з додаванням майонезу (з переважанням у чоловіків - 9,76 %, жінки – 3,03 %; $p < 0,05$). Споживання тортів і тістечок частіше відмічали жінки (7,58 %; чоловіки – 3,25 % відповідно; $p < 0,01$). На фрукти, як фактор передавання вказували 7,32 % чоловіків і 6,06 % жінок.

При сальмонельозі викликаному *S. typhimurium* частіше, ніж при *S. enteritidis*, факторами передавання були – яйця, рибопродукти (*S. typhimurium* – 46,94 %; 18,37 %; *S. enteritidis* – 39,29 %; 12,86 % відповідно; $p < 0,05$). При *S. enteritidis* частіше – овочі виступали фактором передавання (23,57 %) порівняно з *S. typhimurium* (12,24 %) ($p < 0,05$). Молочні продукти, м'ясо та ковбаси також часто були ймовірними факторами передавання (*S. enteritidis* – 32,14 %, 14,29 %, 9,29 %; *S. typhimurium* – 24,49 %, 16,33 %, 12,24 % відповідно). Рідше пацієнти вказували на страви з додаванням майонезу, фрукти та тістечка (*S. enteritidis* – 7,86 %, 7,86 %, 4,29 %; *S. typhimurium* – 6,12% , 4,08 %, 6,12 % відповідно).

Висновок. Провідним етіологічним чинником сальмонельозу є *S. enteritidis*. Основними ймовірними факторами передавання є яйця птиці, молокопродукти (переважають у чоловіків); овочі та м'ясо; рибопродукти (переважають у жінок). Контактний шлях та споживання кондитерських виробів частіше виявляється у жінок. При сальмонельозі викликаному *S. typhimurium* частіше факторами передавання є яйця, рибопродукти, при *S. enteritidis* – овочі.